

แบบจำลองความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง และการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของนักศึกษา สถาบันการศึกษา ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกของประเทศไทย

The Models of Political Perception, Political Orientation and Political Participation of Students in Eastern Region's Educational Institutions in Thailand

อนุรัตน์ อันันทนาธร เอกวิทย์ มณีธร และธีระ กุลสวัสดิ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางด้านการเมือง ระดับความโน้มเอียงทางการเมือง และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา

* อาจารย์อนุรัตน์ อันันทนาธร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือดีรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร และอาจารย์ธีระ กุลสวัสดิ์ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนูรูฟ้า

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 3,126 คน จากมหาวิทยาลัย 9 แห่งในภาคตะวันออก เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา จำนวน 41 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม LISREL 8.80 (Student Version) ในการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ระดับความโน้มเอียงทางการเมืองด้านความสำนึกรักในหน้าที่พลเมืองอยู่ในระดับมาก ความไว้วางใจทางการเมืองและความรู้สึกมีสมรรถนะทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง 3) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก การรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง การติดตามสภาพการณ์เคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง และการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง และการชุมนุมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย 4) การวิเคราะห์แบบจำลองความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา สถาบันศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกของประเทศไทย พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ผลการทดสอบค่าไคสแควร์มีค่าเท่ากับ 22.71 ท่อง沙อิสระเท่ากับ 14 ค่า $\chi^2/df = 1.62$ ค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .065 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ .999 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .993 ดัชนีวัดความกลมกลืนเบรี่ยนเทียน (CFI) เท่ากับ .999 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปค่าเบี่ยงมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .009 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ .014 ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาได้ ร้อยละ 58 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า 1) ความโน้มเอียงทางการเมืองได้รับอิทธิพลทางตรงจากความรู้ความ

เข้าใจทางการเมือง ($DE=.24$) 2) การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้รับอิทธิพลทางตรงจากความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ($DE=.28$) และความโน้มเอียงทางการเมือง ($DE=.64$) และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากความรู้ความเข้าใจทางการเมืองผ่านความโน้มเอียงทางการเมือง ($IE=.16$) และผลการวิเคราะห์ไม่เดลจำแนกตามมหาวิทยาลัย 9 แห่งให้ผลการศึกษาที่สอดคล้องกัน

Abstract

The purpose of this research aims at: 1) studying the level of political understanding, the level of political affiliation, and the political participation of undergraduate students; 2) justifying the correlation between the causal relationship model, developed by an empirical data, affecting political participation of undergraduate students; and 3) developing the causal relationship model on political understanding, the level of political affiliation, and the political participation of undergraduate students. Samples of this study derive from 3,126 undergraduate students from nine universities in the Eastern region. The research instrument is questionnaires with 41 questions testing political understanding, the level of political affiliation, and the political participation of undergraduate students. Data were analyzed by descriptive statistical analysis from LISREL 8.80 (Student Version) by examining the causal relationship model.

The result indicates that 1) the level of political understanding in every aspect is on the highest; 2) the level of political affiliation in the citizenship is high; while, political satisfaction and political capability are both medium; 3) the level of political participation on election is high, on political campaign is medium, on political movement absorption is medium, and on political movement is low; and 4) An analysis on the causal relationship model of the level of political

understanding, the level of political affiliation, and the political participation of universities in the Eastern region discovers that is consistent with test of goodness of fit equally Chi-Square (χ^2) = 22.71, degrees of freedom (df) = 14, $\chi^2/df=1.62$ probability (p-value) = .065, Goodness of Fit Index (GFI) = .999, Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)= .993, Comparative Fit Index (CFI)=.999, Standardized Root Mean Square Residual (SRMR)=.009, Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)=.014. All model variables indicated the political participation of student total 58 percents. The assumption test demonstrated that 1) the political affiliation is an direct result of the political understanding (DE=.24); 2) the political participation is an direct result of the political understanding (DE=.28) and the political affiliation (DE=0.64) as well as the political participation is an indirect result of political affiliation (IE=.16). The result of model analysis on each university is consistent.

บทนำ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (Political Participation) เป็นตัวแปรสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในสังคมประชาธิปไตยสมัยใหม่ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ หรือใช้สิทธิเพื่อแสดงบทบาทต่างๆ ในทางการเมืองโดยตรงภายใต้กฎ กติกา และกรอบของกฎหมาย ถือเป็นเรื่องสำคัญ จำเป็นของระบอบประชาธิปไตย ทั้งในแง่ของหลักการและอุดมการณ์ นอกจากนี้ในสังคมประชาธิปไตย ไม่เพียงแต่มีความรู้เกี่ยวกับการเสนอแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณะที่มีความสอดคล้องกับค่านิยม และความต้องการของตนเองแล้ว ยังต้องมีความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองอีกด้วย¹

¹ Margaret M. Conway. *Political participation in the United States*. 2000. p. 2.

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายและกระบวนการทางการเมือง ดังนั้นการที่จะพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยจะต้องส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากที่สุด ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงเป็นตัวชี้วัดระดับการพัฒนาประชาธิปไตย หากสังคมได้ก่อตามมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง สังคมนั้นย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการพัฒนาระบบการปกครองให้ตอบสนองต่อเป้าหมายที่ประชาชนต้องการตามอุดมการณ์ประชาธิปไตยที่ยึดหลักการว่า การปกครองเป็นของประชาชน เพื่อประชาชน และโดยประชาชน ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จึงมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะประเทศไทยที่กำลังพัฒนาลุ wenแล้วแต่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมากขึ้น

ในอดีตที่ผ่านมาบทบาทของนิสิต นักศึกษา มีความสำคัญกับการเมืองไทย เนื่องจากในอดีต ในหลาย ๆ ครั้งได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ครั้งสำคัญ ๆ ถึงแม่ว่าในปัจจุบันบทบาททางการเมืองของนักศึกษาจะลดน้อยลง แต่ก็ต้องยอมรับว่ากลุ่มคนเหล่านี้ยังเป็นกลุ่มคนที่ยังมีบทบาทต่อการเมือง เป็นอย่างมาก เพราะในอนาคตกลุ่มนักศึกษาจะเป็นกลุ่มคนที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนให้ระบบการเมืองไทยได้ก้าวไปสู่การพัฒนาที่เต็มรูปแบบ และมีความสมบูรณ์มากที่สุด จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากับกลุ่มนักศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาในภาคตะวันออกซึ่งเป็นนักศึกษาในภูมิภาคที่ใกล้เมืองหลวงของประเทศไทยที่สุด และมีมหาวิทยาลัยอยู่หลายแห่ง ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำความเข้าใจกับตัวแปรความรู้ทางการเมือง และความโน้มเอียงทางการเมือง ที่จะส่งผลไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ซึ่งจะเกิดผลโดยตรงต่อการนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางด้านการเมือง ระดับความนิ่มเอียงทางการเมือง และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา

2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

. 3. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา

แนวความคิด ทฤษฎี

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นกิจกรรมของประชาชนแต่ละคนที่ร่วมกันมุ่งดันให้เกิดผลทางการเมืองตามความต้องการ² การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกิจกรรมที่เป็นไปโดยสมัครใจ โดยกิจกรรมที่มีส่วนร่วมตรงหรือทางอ้อมในการเลือกผู้ปกครองประเทศ การกำหนดนโยบายสาธารณะ การใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสาร การอภิป่วย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเข้าร่วมประชุม การบริจาคเงินและการติดต่อกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร³ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ใช้กับประชาชนทั่วไปที่ไม่ใช่นักการเมือง⁴ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ประกอบไปด้วย การแสดงประชามติ การวิเริ่มให้เสนอกฎหมาย การถกเถียง ดำเนินการเมือง และการร่วมแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจ⁵

² Lestes W. Mibrath, and Madan Lal Goel. *Political Participation: How and Why do People get Involved in Politics*. 1977. p. 2.

³ Herbert McClosky. "Political Participation". In *International Encyclopedia of the Social Science*. 12. (1968): 252.

⁴ Samuel P. Huntington, and George I Dominguez. "Political development". in *Hand Book Political of Science: Non Government Politic*. 1975. p. 5.

⁵ เกษม อุทัยานิน. รัฐศาสตร์ 2516. หน้า 120-121.

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการแสดงออกทางการเมืองด้วยความสมัครใจทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย โดยมีเป้าหมายและกระบวนการทางการเมืองโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของรัฐบาล

ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

ความรู้ เป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมอย่างหนึ่งซึ่งเน้นในด้านการจำโดยความรู้นั้นจะเป็นการรวมสาระข้อมูลต่างๆ นำเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ ในระดับที่สูงขึ้นไปสู่ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ส่วนความเข้าใจทางการเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสำนึกทางปัญญา และทักษะของบุคคลในการแปลความหมาย การตีความ และการประเมินค่า ต่อสังคมได้สังคมหนึ่ง โดยมีพื้นฐานมาจากความรู้ที่ได้รับมาก่อนหน้านี้⁶

ความรู้ คือความเข้าใจทางการเมือง หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของนิสิตนักศึกษา ที่มีต่อการเมืองการปกครองตามระบบประชาธิปไตย เช่น สิทธิหน้าที่ รัฐธรรมนูญ สถาบันทางการเมือง พระราชบัญญัติ กฎหมาย กลุ่มผลประโยชน์ การเลือกตั้ง⁷

ความโน้มเอียงทางการเมือง

ความโน้มเอียงทางการเมือง (Political Orientations) แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ 1) ความโน้มเอียงเชิงปัญญา (Cognitive Orientations) 2) ความโน้มเอียงเชิงความรู้สึก (Affective Orientations)⁸ และ 3) ความโน้มเอียงเชิงประเมินค่า (Evaluation Orientations) จากการศึกษาผลการวิจัยของนักวิชาการในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบร่วม สถานภาพ

⁶ สิทธิพันธ์ พุทธนุ. พฤติกรรมทางการเมือง. 2521.

⁷ เอกวิทย์ มณีธร. "ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยในพื้นที่ทั่วราชอาณาจักรผ่านภาคตะวันออก". การเมือง การบริหาร และกฎหมาย. 2.2 (2553): 82.

⁸ Gabriel A. Almond and Sidney Verba. *The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations*. 1965. pp.13-15.

ทางเศรษฐกิจและสังคม มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล และบุคคลที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร มีแนวโน้มในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าบุคคลอื่นที่ไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับองค์กร⁹

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ พบร่วมกันว่า ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง¹⁰ มีอิทธิพลต่อความโน้มเอียงทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง¹¹ และความโน้มเอียงทางการเมืองมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง¹²

⁹ William Erbe. "Social Involvement and Political Activity: A Replication and Elaboration". *American Sociological Review*. 29 (1964): 198-215.

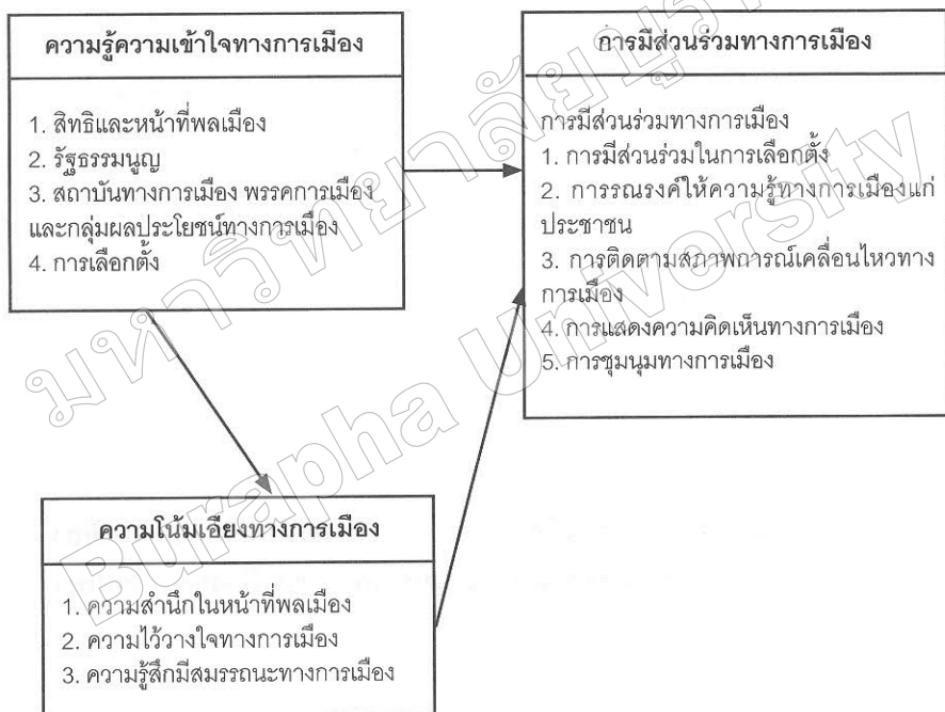
¹⁰ Nancy E. Schwartz. "Nutritional Knowledge, Attitude, and Practices of High School Graduates". *Journal of The American Dietetic Association*. 66(1975):28.; ญาณภรณ์ เจริญรัตน์. ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สมาชิกสภาตำบล และสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบล. 2539.

¹¹ Nancy E. Schwartz. *loc.cit.*; อชาดย์ บุญคง. ความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อเทศบาลตำบลอุดอกคำใต้. 2550.; เอกวิทย์ มนีธรรม. "ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบของประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยในพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก". วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย. 2.2 (2553): 73-79.

¹² Nancy E. Schwartz. *loc.cit.*; David L. Roiger, Gordon L. Bultena and Ken H. Barb. "Voluntary Association Membership and Political Participation; An Exploitation of the Mobilization Hypothesis". *The Sociological Quarterly*. 16 (1975): 305-318.; Steven Peterson. A. *Political Behavior: Patterns in Every Day Life*. 1990.; ไชยพร ตันพิจิตานันท์. การมีส่วนร่วมทางการเมืองท่องถินในรูปเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่. 2536.; จรัญญา เจริญสุกใส. การเปิดรับช่วงเวลาการเมือง วัฒนธรรมการเมือง กับการนำไปใช้สิทธิเลือกตั้งของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ปี 2538. 2539.; ธนากร ลายลิ้มจุ่น. ความสัมพันธ์ระหว่างความโน้มเอียงทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง. 2543.; ธีระ ฤลสวัสดิ์. "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออก". วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย. 2.3 (2553): 129-159.

กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และนำมาพัฒนากรอบแนวความคิดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิจัย

จากการบันทึกน้ำพัฒนาเป็นแบบจำลองความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง ที่มีต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาได้ดังนี้

ภาพที่ 2 แบบจำลองความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง ที่มีต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

จากแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ผู้วิจัยจึงดำเนินการตั้งสมมติฐานการวิจัยดังต่อไปนี้

สมมติฐาน แบบจำลองความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สร้างขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้

- ความโน้มเอียงทางการเมืองได้รับอิทธิพลทางตรงจากความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

2. การมีส่วนร่วมการเมืองได้รับอิทธิพลทางตรงจากความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและความโน้มเอียงทางการเมืองและได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากความรู้ความเข้าใจทางการเมืองผ่านความโน้มเอียงทางการเมือง

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ตั้งแต่ 1 เมษายน พ.ศ.2554 ถึง 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาปริญญาตรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออก 9 แห่ง จำนวน 56,910 คน การสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จากมหาวิทยาลัย 9 แห่งในภาคตะวันออก ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3,126 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการศึกษารอบแนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาพัฒนาเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และความโน้มเอียงทางการเมืองตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = .824

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของตัวแปรแต่ 3 ตัว คือ ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง. ด้วยวิธีการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน พพบว่า โมเดลการวัดของตัวแปรแต่ 3 ตัวแปร มีความเที่ยงตรง สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามดัชนีความกลมกลืน (Fit Indicies) ในเกณฑ์ดีทุกโมเดล นั่นคือ ค่า ไค-แสควร์ (χ^2) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกโมเดล โดยมีค่าความน่าจะเป็นอยู่ระหว่าง .124 - 1.000 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสอง ของความคาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) .000 - .019 โมเดลการวัดของตัวแปรและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยสูงใจในการปฏิบัติงาน และความผูกพันต่อองค์กร มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยสมบูรณ์ ใน

ตัวแปรແຜງແຕ່ລະຕົວຄ່ານໍາຫັກອອກປະປະກອບຕົວແປຣສັງເກດໄດ້ທຸກຕົວມືນຍສຳຄັນ
ທາງສົດທີ່ຮະດັບ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ວິເຄຣະໜີລັກຂະນະກຸ່ມຕົວຢ່າງທີ່ທຳການສໍາວັດ ໂດຍໃຊ້ສົດທີ່ເຊີງ
ພຽບແຕ່ນາໃນການວິເຄຣະໜີແນກກຸ່ມຕົວຢ່າງຕາມສາກຟ້ວປັດວິທະຍາກົດ
ຄວາມຄືແລະຮ້ອຍລະ

2. ວິເຄຣະໜີຮະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈທາງການເນື້ອງໃນແຕ່ລະເວົ້ອງ
ເວົ້ອງລະ 5 ຄຳຄາມ ໂດຍທຳການແປ່ງຄຳຕອບ ໂດຍມີຄຳຕອບໃຫ້ເລືອກ 3 ຕົວເລືອກ
ຕື່ອ ຖຸກ ພຶດ ແລະ ໄມທຽບຄຳຕອບ ໂດຍເກີນທີ່ການພິຈາລະນາໃຫ້ຄະແນນຄຳຕອບ
ແຕ່ລະຂ້ອດັ່ງນີ້

ຕອບຖຸກໃໝ່

1 ຄະແນນ

ຕອບພຶດໃໝ່

0 ຄະແນນ

ຕອບໄມ່ທຽບຄຳຕອບໃໝ່

0 ຄະແນນ

ຈາກການໃຫ້ຄະແນນດັ່ງກ່າວຂ້າງຕັ້ນ ຈາກຄະແນນໃນແຕ່ລະເວົ້ອງ 0-5
ຄະແນນ ຜົງຈີຍແປ່ງເກີນທີ່ໃນການວັດຄວັງນີ້ອອກເປັນ 5 ຮະດັບ ດັ່ງນີ້

ຄ່າເຂົ້າລີຍ

ແປ່ງຄວາມໝາຍ

4.01 – 5.00

ມາກທີ່ສຸດ

3.01 – 4.00

ມາກ

2.01 – 3.00

ປານກລາງ

1.01 – 2.00

ນ້ຳຍ

0.00 – 1.00

ນ້ຳຍມາກ

3. ວິເຄຣະໜີຮະດັບຄວາມໂນ້ມເຂົ້າທາງການເນື້ອງ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມທາງ
ການເນື້ອງ ຄ່າຄະແນນເຂົ້າລີຍທີ່ໄດ້ຈາກການຄໍານວນ ໃຊ້ເກີນທີ່ໃນການຈັດຮະດັບ ດັ່ງນີ້

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยมาก

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) เพื่อเตรียมเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่จะใช้ในการวิเคราะห์ไมโคร

5. วิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานการวิจัย ด้วยโปรแกรม LISREL 8.80
ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา และ²
คำนวนหาอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการ
เมืองของนักศึกษา

ผลการวิจัย

ก ลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.7 อายุส่วนใหญ่ 20-29 ปี กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาด้านสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 65.6 จากมหาวิทยาลัย 9 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยบูรพา 395 คน มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศจันทบุรี 331 คน มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศระแก้ว 257 คน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา 384 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี 333 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ 347 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 354 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 360 คน และมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี 365 คน

ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของนักศึกษา

ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดทุกเรื่อง โดยเรื่องของสิทธิและหน้าที่พลเมืองมีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้ง และความรู้ความเข้าใจในสถาบันทางการเมือง พร้อมกับการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง

ผลการวิเคราะห์ระดับความโน้มเอียงทางการเมืองของนักศึกษา

จากการศึกษาระดับความโน้มเอียงทางการเมืองของนักศึกษา ในภาพรวม นักศึกษามีระดับความโน้มเอียงทางการเมืองในเรื่องความสำนึกระหว่างน้ำที่ พลเมืองอยู่ในระดับมาก ส่วนความไว้วางใจทางการเมืองและความรู้สึกมีสมรรถนะทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก การรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง การติดตามสภาพการณ์เคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง และการชุมนุมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบจำลองความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา สถาบันศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกของประเทศไทย ผลการศึกษาพบข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพที่ 3

$$\chi^2 = 22.71, df = 14, p = .065, CFI = .999, GFI = .999, AGFI = .993, RMSEA = .014, SRMR = .009$$

**มีระดับนัยสูงกว่าที่ .01

ภาพที่ 3 โมเดลแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบจำลองความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา

จากการวิเคราะห์แบบจำลองความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา สถาบันศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกของประเทศไทย พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ผลการทดสอบค่าไคสแควร์มีค่าเท่ากับ 22.71 ท่องศาสตร์เท่ากับ 14 ค่า $\chi^2/df = 1.62$ ค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .065 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ .999 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .993 ดัชนีวัดความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ .999 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปค่ามาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .009 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ .014 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยอิทธิพลทางข้อมูลส่งผ่านความโน้มเอียงทางการเมือง
2. ความโน้มเอียงทางการเมืองมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สรุปสมมติฐานที่ 1 และ 2 เป็นจริง

ตารางที่ 1 แสดงอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปรภายนอกที่ส่งผลต่อตัวแปรภายใน และอิทธิพลของตัวแปรภายในตัวแปรภายนอก

ตัวแปรที่เป็นสาเหตุ	ตัวแปรที่เป็นผล					
	ความโน้มเอียงทางการเมือง			การมีส่วนร่วมทางการเมือง		
	TE	IE	DE	TE	IE	DE
ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	.24** (.02)	-	.24** (.02)	.44** (.03)	.16** (.02)	.28** (.03)
ความโน้มเอียงทางการเมือง	-	-	-	.64** (.04)	-	.64** (.04)

หมายเหตุ: DE=อิทธิพลทางตรง (Direct Effect); IE=อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect); TE=อิทธิพลรวม (Total Effect)

* มีระดับนัยสำคัญ .05, ** มีระดับนัยสำคัญ .01

ตัวแปรอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อตัวแปรการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนักศึกษา คือ ตัวแปรความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และตัวแปรความนิมเอียงทางการเมือง โดยตัวแปรความรู้ความเข้าใจทางการเมืองสังอิทธิพลทางตรงโดยส่งผลในทิศทางบวก มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .28 ที่ระดับนัยสำคัญ .01 และตัวแปรความนิมเอียงทางการเมืองสังอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวก มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .64 ที่ระดับนัยสำคัญ .01 แสดงว่าตัวแปรความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และตัวแปรความนิมเอียงทางการเมืองมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตัวแปรอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อตัวแปรการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองโดยส่งผลในทิศทางบวกมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .16 ที่ระดับนัยสำคัญ .01 โดยส่งผ่านความนิมเอียงทางการเมือง และแสดงว่า นักศึกษาได้รับอิทธิพลจากความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและส่งผลให้เกิดความนิมเอียงทางการเมือง และนำไปสู่พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตัวแปรอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อตัวแปรความนิมเอียงทางการเมือง คือ ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .24 ที่ระดับนัยสำคัญ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีความนิมเอียงทางการเมืองน่าจะได้รับอิทธิพลมาจากการรู้ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

ตัวแปรความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และความนิมเอียงทางการเมือง สามารถร่วมกันอธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกได้ร้อยละ 58

สำหรับการวิเคราะห์ตัวแบบโดยจำแนกตามมหาวิทยาลัยต่างๆ พบร่วมกับความสอดคล้องกับไมเดลในภาพรวม ทุกมหาวิทยาลัย โดยผลการวิเคราะห์ไมเดลทั้ง 9 มหาวิทยาลัย พบร่วมกับไมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ผลการทดสอบ /df อยู่ระหว่าง 1.22-1.59 ค่าความนำจะเป็นอยู่ระหว่าง .052 - .219 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าอยู่ระหว่าง .978 - .989 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) อยู่ระหว่าง

.937 - .959 ดัชนีวัดความกลมกลืนเบรียบเทียบ (CFI) อยู่ระหว่าง .987 - .999 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปค่าแนวมาตรฐาน (SRMR) อยู่ระหว่าง .025 - .034 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) อยู่ระหว่าง .024 - .042 ซึ่งดัชนีแต่ละตัวบ่งชี้ว่า โมเดล มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี

อภิปรายผลการศึกษา

1. ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ผลการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ในเรื่องของสิทธิหน้าที่พลเมือง รัฐธรรมนูญ สถาบันทางการเมืองและกลุ่มผู้ประชารัฐทางการเมือง และการเลือกตั้ง นักศึกษามีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกๆ เรื่อง ผลการศึกษานี้ช่วยสะท้อนถึงความสนใจและการเข้าใจได้ในเรื่องการเมืองของนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในประเด็นต่างๆ ทางการเมือง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติตนในสิทธิและหน้าที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตยที่ดีต่อไปในอนาคต

ความไม่เมืองทางการเมืองในเรื่องความสำนึกราชการเมืองอยู่ในระดับมาก ความไว้วางใจทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้สึกมีสมรรถนะทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษามีสำนึกราชการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง แต่อาจจะยังมีความรู้สึกที่ไม่ได้ต่อสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน เสถียรภาพทางการเมือง และปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในรัฐบาลปัจจุบัน รวมทั้งสภาพการจัดตั้งของรัฐบาลชุดปัจจุบันมีความคลุมเครือ ระหว่างภาพของความเป็นประชาธิปไตยและภาพของทหาร ทำให้ความไว้วางใจทางการเมือง และความรู้สึกมีสมรรถนะทางการเมืองในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้นซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของชีวะ ภูลสวัสดิ์¹³

¹³ ჩირა გულსვასძე. ლ.დ.

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ส่วนเรื่องของการรณรงค์ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน การติดตามสภาพความเคลื่อนไหวทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และการชุมนุมทางการเมือง ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่ากิจกรรมการเลือกตั้ง อาจจะมีเหตุเนื่องมาจากเสถียรภาพทางการเมืองในปัจจุบันยังไม่แน่นอน บรรยายกาศทางการเมืองยังไม่เป็นประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์ การมีประกาศพระราชกำหนดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทำให้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ ถูกจำกัด และการแสดงออกทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ กระทำได้ยากขึ้นซึ่งผลการศึกษานี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ดร. ภูลสวัสดิ์¹⁴

2. อภิปรายผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสร้างเชิงสาเหตุของแบบจำลองความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา สถาบันการศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกของประเทศไทย ที่สร้างขึ้นตามทฤษฎี สามารถอธิบายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาได้โดยพบร่วม

ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ส่งผลต่อความโน้มเอียงทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณภทร เจริญรัตน์¹⁵ ที่ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจและทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สมาชิกสภាឌำบล และสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณี สภាឌำบล องค์กรบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา พบร่วม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสภាឌำบล

¹⁴ ดร. ภูลสวัสดิ์. ล.ค.

¹⁵ ญาณภทร เจริญรัตน์. ล.ค.

รายการอ้างอิง

เกษม อุทบานิน. รัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2516.

จรัญญา เจริญสุกใส. การเปิดรับข่าวสารการเมือง วัฒนธรรมการเมือง กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของเยาวชน ในกรุงเทพมหานคร ปี 2538. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาประชาสัมพันธ์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ไชยพร ตันฑีจิตานนท์. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของห้องถังในรูปแบบ: กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวัฒนศึกษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีวิชัยกรุงรัตน์, 2536.

ญาณกัตร เจริญรัตน์. ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สมาชิกสภาตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณี สภาพตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาปักร่อง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.

รีระ ฤลลสวัสดิ์. “ปลดจี้ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออก”. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย. 2.3 (2553): 129-159.

รณกร สายสัญจน์. ความสัมพันธ์ระหว่างความโน้มเอียงทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

สิทธิพันธ์ พุทธนุ . ทฤษฎีพัฒนาการเมือง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.

อาทิตย์ บุญคง. ความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อเทศบาลตำบลอကคำได้. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาปักร่องห้องถัง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.

เอกวิทย์ มณีธร. “ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบบประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยในพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก”. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย. 2.2(2553): 73-78.

Almond, G. A., & Verba, S. *The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations*. Boston: Little Brown, 1965.

Conway, M. M. *Political Participation in the United States*. Washington D. C.: A Division of Congressional Quarterly, 2000.

Erbe, W. “Social Involvement and Political Activity: A Replication and Elaboration”. *American Sociological Review*. 29(1964): 198-215.

Huntington, P., & Jorae, I. D. “Political development”. in *Hand Book Political of science: Non Government Politic*. Massachusette: Addison Wesley, 1975.

McClosky, H. “Political Participation”. In *International Encyclopedia of the Social Science*. New York: McMillan and Free, 1968.

Milbrath, L. W., & Goel, P.M. *Participation: How and Why Do People Get Involved in Politics*. Chicago: Rand McNally, College Publishing Company, 1977.

Peterson, S. A. *Political Behavior: Patterns in Everyday Life*. California: Sage, 1990.

Rogers, L. D., Bultena, G. L., & Barb, K. H. “Voluntary Association Membership and Political Participation; An Exploitation of the Mobilization Hypothesis”. *The Sociological Quarterly*. 16 (1975): 305-318.

Schwartz, N. E. “Nutritional Knowledge, Attitude, and Practices of High School Graduates”. *Journal of Americam Dietetic Association*. 66(1975): 28.